

IŠTEKLIŲ RINKINYS

1 SEKA: Realus klimato iššūkio, kaip istorijos pagrindo, nustatymas

Tikslinė grupė: pedagogai, jaunimo darbuotojai, mokytojai

Numatoma trukmė: 90–120 minučių

Kontekstas: formalusis, neformalusis ir savaiminis mokymasis

Priemonės: stalai, kėdės, lenta/virtualioji lenta, kompiuteriai/nešiojamieji kompiuteriai/mobilieji telefonai ir kt.

Veiklos gali būti vykdomos individualiai, bendradarbiaujant arba moderuojamose aplinkose, priklausomai nuo mokymo konteksto ir dalyvių poreikių.

1. TIKSLAI

- Šios sekos tikslas – padėti dalyviams nustatyti konkretų, aiškų ir pasakojimo būdu nagrinėjamą klimato iššūkį, kuris galėtų tapti interaktyvios nuotykių knygos istorijos pradžia ir aplink kurį būtų galima kurti turinį, įtraukiant konfliktus, pasekmes ir sprendimus.
- Dalyviai išmoks pereiti nuo plačios klimato kaitos temos prie aiškiai apibrėžtos situacijos, tinkamos pasakojimui.
- Dalyviai išsiugdys gebėjimą pasirinkti iššūkius, kurie yra suprantami, artimi ir reikšmingi, įskaitant jaunimą, turintį specifinių mokymosi sunkumų (SLD).
- Dėmesys skiriamas ne klimato teorijos mokymuisi, o problemos, kuri gali sukelti konfliktus, pasekmes ir galimus sprendimus pasakojime, pasirinkimui.

(Pasakojimo plėtojimui žr. [3 pamoką](#))

2. SEKOS APRAŠYMAS

Ši seka skirta padėti dalyviams pasirinkti realią klimato kaitos problemą, kuri gali būti panaudota kaip pasakojimo pradžia.

Jei reikia, mokytojai gali trumpai pristatyti klimato kaitos sąvokas, o išsamius paaiškinimus galima pateikti naudojantis išoriniais šaltiniais (pvz., vaizdo įrašais, trumpais straipsniais ar dokumentiniais filmais).

Pasakojimui kurti tinkama klimato problema turėtų būti:

- Konkreti (kažkas, kas vyksta realioje vietoje)
- Specifinė (ne pernelyg bendra, aiškiai apibrėžta)
- Stebima (galima lengvai pastebėti, patirti ar įsivaizduoti)
- Tinkama veiksmui plėtoti - įgyvendinti (leidžia veikėjams priimti sprendimus)

Šio etapo tikslas – ne išspręsti problemą, o aiškiai ją apibrėžti kaip pasakojimo „pradinę situaciją“.

3. SIŪLOMOS VEIKLOS

Veikla 1 – Nuo bendros temos iki konkretaus iššūkio

Trukmė: 15 min

Dalyviai pradeda nuo plačių klimato temų (pvz., tarša, energetika, atliekos) ir jas susiaurina iki konkrečių situacijų.

Užduotis:

- Pasirinkite bendrą klimato temą
- Paversti ją konkrečia realaus gyvenimo situacija

Pavyzdys:

„Tarša“ -> „Plastikinės atliekos vietiniame parke, kuriame žaidžia vaikai“

Pritaikymas SLD:

- Pateikite pavyzdinių temų sąrašą
- Naudokite vaizdines korteles (potvynių, gaisrų, taršos ir pan. vaizdus)
- Leiskite diskutuoti žodžiu, o ne raštu

2 užduotis – aiškus klimato kaitos iššūkio apibrėžimas

Trukmė: 25–30 min.

Dalyviai dirba individualiai arba mažose grupėse, kad aiškiai apibrėžtų pasirinktą klimato kaitos iššūkį, paverčiant jį paprasta ir konkrečia istorijos pradžios situacija.

Dalyviai atsako į šiuos pagrindinius klausimus:

- Kas vyksta? (aiškiai apibūdinkite situaciją)
- Kur tai vyksta? (tikra arba realistiška vieta)
- Kas yra paveikta? (žmonės, bendruomenė, aplinka)
- Kodėl tai yra problema? (kas yra pavojus?)
- Kas galėtų nutikti, jei niekas nepasikeistų?

Norėdami geriau suprasti pasirinktą problemą, dalyviai gali trumpai pasinaudoti paprastais ir prieinamais šaltiniais (pvz., trumpais vaizdo įrašais, infografikais ar straipsniais).

Rezultatas: trumpas paragrafas (3 - 5 eilutės), apibūdinantis klimato kaitos problemą kaip istorijos pradžią.

Pritaikymas SLD:

- Klausimai turėtų būti paprasti ir konkretūs
- Pateikite struktūrizuotą šabloną su sakinių pradžios frazėmis (pvz., „Mano istorijoje kažkas vyksta...“)
- Leiskite dalyviams atsakyti naudojant raktinius žodžius, piešinius ar žodinius paaiškinimus
- Naudokite vaizdines užuominas (potvynių, taršos, sausros ir pan. vaizdus), kad palengvintumėte supratimą
- Dirbkite poromis (vienas aiškina, kitas rašo)

3 užduotis – Užduoties vizualizavimas

Trukmė: 15–20 min.

Dalyviai pavaizduoja savo klimato iššūkį naudodami:

- piešimą iš rankos arba

- paprastus skaitmeninius įrankius (žr. „Skaitmeninių įrankių rinkinys“)

Ši veikla padeda vizualizuoti ir parengti medžiagą, kuri vėliau gali būti įtraukta į „Nuotykių knygą“.

4 užduotis – aptarimas ir atsiliepimai

Trukmė: 10–15 min

Dalyviai pristato savo klimato iššūkį.

Siūlomi grįžtamojo ryšio klausimai:

- Ar problema aiški ir lengvai suprantama?
- Ar ši situacija gali tapti istorijos (pasakojimo) pagrindu?
- Kas ją daro įdomią ar svarbią?

Tikslas – patobulinti iššūkio aiškumą ir pasakojimo potencialą.

4. SKAITMENINIŲ ĮRANKIŲ RINKINYS SEKAI REALIZUOTI

Ši seka gali apimti neprivalomus skaitmeninius įrankius, padedančius atpažinti tikrą klimato kaitą ir plėtoti idėjas:

Kategorija: iliustracijos ir vaizdų įrankiai

- [Canva](#)
- [Vectr](#)
- [GIMP](#)

5. KAIP TAIKYTI ŠIAS VEIKLAS FORMALIOJE IR NEFORMALIOJE APLINKOJE

Formaliojo švietimo kontekstas (pvz., mokykla)

- Integravimas į biologijos, geografijos ir kt. mokymo programas
- Praktinė – tikslinė veikla, pvz., klimato kaitos veiksnių nustatymas vietos kontekste

Neformaliojo ir savaiminio mokymosi aplinka (darbas jaunimo organizacijose, bendruomenės aplinka)

- Grupinis vietos aplinkos problemų tyrinėjimas

- Kūrybiniai seminarai, skirti pasakojimų rengimui

6. PRITAIKYMAS MOKINIAMS SU SPECIFINIAIS MOKYMOSI SUTRIKIMAIŠ

- Iš anksto parengti klimato kaitos identifikavimo lapų šablonai
- Galimybė naudoti vaizdus vietoj teksto
- Piktogramų, vaizduojančių gamtinės ir žmogaus sukeltas klimato kaitos priežastis, naudojimas
- Garso pagalba skaitymui ir supratimui
- Ilgesnis laikas klimato kaitos iššūkiams apibūdinti
- „Vadovaujamas pasirinkimas“ su iš anksto apibrėžtais sąrašais (pvz., gamtinės, žmogaus sukeltos priežastys, iššūkiai, sprendimai ir pan.)

7. SUSIJUSI MOKYMO MEDŽIAGA

- [2 Pamoka – Pradžia: kaip naudotis išteklių rinkiniu](#)
- [3 Pamoka – Įtraukiančių pasakojimų apie klimatą kūrimas](#)